

Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe

De regio staat voor de uitdaging om oplossingen te vinden die bijdragen aan de sociaaleconomische vitalisering van de regio om het werk-, leer-, woon-, recreatie- en leefklimaat op peil te houden en te verhogen. De Regio Deal biedt de mogelijkheid om vanuit de integrale opgave voortvarend aan de slag te gaan en als vliegwiel te fungeren om de regionale kansen van de regio te verzilveren.

In de Regio Deal is gekozen voor een integrale aanpak vanuit verschillende beleidsterreinen langs drie pijlers: werken, wonen en welzijn, die onderling sterk verbonden zijn met elkaar en in samenhang dienen te worden gezien. Alle partijen, gemeenten, provincie, Rijk en triple helix committeren zich aan deze ambitie en aan de langdurige inzet die daarvoor nodig is. De Regio Deal heeft een looptijd van 4 jaar. Deze tijd gebruiken we om onder andere een samenhangende moderne leer- en innovatiestructuur te creëren waarmee toekomstige uitdagingen kunnen worden getackeld. Deze structuur krijgt vorm in de pijler werken door het opzetten van concrete samenwerking(en) tussen het bedrijfsleven, woningcorporaties, zorginstellingen onderling en de onderwijs en kennis partners die tot uitdrukking komt in concrete samenwerkingsverbanden en business.

Ambitie

Partijen hebben samen de ambitie de komende jaren de brede welvaart in het gebied te versterken. Het gezamenlijk streefbeeld bestaat uit een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor innovatieve economische ontwikkelingen, met passend onderwijs afgestemd op de economische structuur, een bloeiende vrijetijdseconomie, goede bereikbaarheid en een toekomstbestendig, aantrekkelijk en aantrekkend woonklimaat. Voor de bestaande inwoners en mogelijk nieuwe inwoners, die allen kunnen rekenen op toekomstbestendige en bereikbare zorg- onderwijs- en welzijnsvoorzieningen.

Doelen Regio Deal

In de periode tot en met 2023 vindt een versnelde positieve ontwikkeling plaats door een integrale aanpak vanuit verschillende beleidsterreinen langs 3 pijlers:

1. Werken: Een veerkrachtige en innovatieve regio met een bloeiend bedrijfsleven, voldoende en goed opgeleide werknemers en waarbij onderwijs goed aansluit op de arbeidsmarkt.
2. Wonen: Het ontwikkelen van een aanpak om te komen tot een toekomstbestendige woningvoorraad voor de woningeigenaren in de regio met een laag inkomen.
3. Welzijn: In de regio zijn minder hulpverleners per huishouden, is er voldoende hoogopgeleid verpleegkundig personeel, wonen meer ouderen langer zelfstandig thuis en ontwikkelt de jeugd zich naar haar potentie.

Beoogde resultaten

De inspanningen van partijen in het kader van de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe zijn gelet op de hierboven genoemde doelen gericht op het behalen van de volgende resultaten:

1. Werken
 - a. In 2023 zijn samenwerkingen/netwerken tussen onderwijs, ondernemers en overheid aanwezig op de terreinen HTSM, Groene Chemie, Logistiek, Duurzame energie, Vrijetijdseconomie en Zorg. In iedere gemeente doen bedrijven en maatschappelijke instellingen mee.
 - b. In 2023 zijn er in de regio open werkplaatsen waar onderwijs, ondernemers en maatschappelijke organisaties gezamenlijk leren, kennis delen en innoveren. In iedere gemeente is een innovatieomgeving aanwezig.
 - c. In 2023 is er een assessment voor de vrijetijdseconomie beschikbaar, 400 bedrijven hebben dit doorlopen en 200 bedrijven zijn begeleid bij het maken van hun digitaliseringsplan. Voor de industrie worden 100 bedrijven ondersteund bij het maken van hun digitaliseringsplan.

2. Wonen

- a. In 2023 heeft iedere gemeente minimaal één wijk- en dorpsaanpak in de proeftuin 'toekomstbestendig wonen' gedaan.
- b. In 2023 is er een plan van aanpak en een instrumentarium beschikbaar voor de lange termijn transitie van de goedkope koopwoningvoorraad.

3. Welzijn

- a. In 2023 is er een grotere zelfredzaamheid van inwoners met minder hulpverleners.
- b. In 2023 kunnen inwoners in de regio opgeleid worden tot verpleegkundigen.
- c. In 2023 is er een krachtige basiszorg zodat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.
- d. In 2023 ontwikkelen significant meer kinderen zich naar hun sociaalemotionele en cognitieve potentie en wordt er minder gebruik gemaakt van jeugdzorgvoorzieningen.

Inzet en aanpak

In de Regio Deal is gekozen voor een krachtige en integrale aanpak vanuit de verschillende beleidsterreinen langs drie pijlers: werken, wonen en welzijn, die onderling sterk verbonden zijn met elkaar en in samenhang dienen te worden gezien. Elke pijler heeft een specifieke aanpak.

1. Werken

Vanaf 2017 investeerden het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de provincie Drenthe, gemeente Emmen, Hoogeveen, Coevorden en Hardenberg in het Economisch programma "Economisch Programma 2017-2021 voor een Sterke Innovatieve Regio Vierkant voor Werk". Dat programma richt zich in eerste instantie op de stimulering van bedrijvigheid, middels de bedrijvensteunregeling. Verbetering van werk-, woon- en leefklimaat was toen niet de focus. De uitvoering van het Economisch Programma 2017-2021 voor een Sterke Innovatieve Regio Vierkant voor Werk, wordt gedaan door Dutch TechZone, de triple helix samenwerking in de regio Zuid- en Oost-Drenthe. De aanpak binnen de pijler Werken van de Regio Deal sluit aan op de actielijnen van Dutch TechZone. Met de Regio Deal, binnen de pijler 'Werken' wordt een plus gezet op de activiteiten die vanuit Dutch TechZone al ingezet zijn en wordt ook de mogelijkheid geboden om vanuit de integrale opgave voortvarend aan de slag te gaan. In de aanpak binnen de pijler 'Werken' zitten veel cross-overs (dwarsverbanden) met de pijlers 'Wonen' en 'Welzijn'.

De aanpak 'Werken' kent onder meer drie thema's:

- a. Samenwerken: Bestaande samenwerkingen en netwerken in de speerpunt-sectoren (HTSM, Groene Chemie, Logistiek, Duurzame energie, Vrijetijdseconomie en Zorg) worden versterkt en nieuwe initiatieven voor samenwerkingen ondersteunt. Door meer samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid, versterken de bedrijven, onderwijs en maatschappelijke instellingen in de regio elkaar. Daarbij wordt met inzet van netwerkpartners proactief ingespeeld op de kansen die trends en ontwikkelingen bieden.
- b. Innoveren: Het bouwen van innovatie omgevingen gericht op leren, werken, innovatie en onderzoek waarmee er voldoende en competent personeel beschikbaar komt en ook gebouwd wordt aan de innovatiekracht van de bedrijven. De innovatieomgeving is een geografisch cluster van bedrijven, onderzoeksinstellingen, onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke organisaties (zorginstellingen en woningcorporaties) die in een netwerk opereren. De innovatieomgeving concentreert zich rond de speerpunt-sector HTSM, Groene Chemie, Logistiek, Duurzame energie, Vrijetijdseconomie en Zorg. Afhankelijk van de vraag van het bedrijfsleven en de mogelijkheden van onderzoeks- en onderwijsinstellingen kiezen we voor het oprichten van een hotspot, campus, fieldlab of een combinatie daarvan.
- c. Digitaliseren: Het ondersteunen van de digitale transitie binnen de regio, door bedrijven te helpen zich voor te bereiden op toepassing van digitalisering.

Ondernemers worden begeleid bij het maken en uitvoeren van digitaliseringsplannen. In de aanpak wordt aangesloten op de landelijke en provinciale digitaliseringsagenda's (Drenthe en Overijssel).

2. Wonen

Als gevolg van de demografische transitie sluiten aanbod en vraag op de woningmarkt onvoldoende op elkaar aan. In de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw (de periode van de wederopbouw) is de woningvoorraad stevig gegroeid. De woningen uit deze periode sluiten onvoldoende aan op de huidige en toekomstige vraag. Er zijn teveel verouderde eengezinswoningen en portiek-etageflats en te weinig (levensloopbestendige) woningen voor kleine huishoudens. De onderkant van de woningmarkt staat onder druk.

Anders dan in andere delen van Nederland is er in de regio veel eigen woningbezit onder huishoudens die behoren tot de doelgroep van de corporaties en dus een laag inkomen hebben. Deze huishoudens hebben niet voldoende financiële middelen/mogelijkheden om te investeren in hun woning.

De aanpak kent twee speerpunten:

- a. De Regio Deal Zuid- en Oost- Drenthe focust zich op het toekomstbestendig maken van de woningvoorraad voor de woningeigenaren, die behoren tot de doelgroep van de woningcorporaties én in de goedkope koopvoorraad wonen. In een proeftuin 'toekomstbestendig wonen' worden verschillende aanpakken ontwikkeld en getest om te komen tot breed toepasbare oplossingen. De aanpak in de proeftuin verschilt per gemeente, dorp, wijk, type woning en doelgroep. Energetisch verduurzamen en levensloopbestendig maken van woningen zijn belangrijke onderdelen van de aanpak (cross-over met de pijlers Werken en Welzijn). Ten behoeve van de proeftuin worden knelpunten op het terrein van wet- en regelgeving in kaart gebracht. Indien regelgeving een obstakel voor een proef in de proeftuin betekent, vragen we om ondersteuning van de aanpak door middel van experimenteerruimte.
- b. Samen met woningeigenaren en in samenwerking met onderwijs, ondernemers en overheid wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een lange termijn instrumentarium voor de transitie van de goedkope koopwoningvoorraad. Dit instrumentarium sluit aan bij de woningwaarde, de inkomens van de woningeigenaren en de demografische ontwikkelingen in het gebied (cross-over innovatieomgeving).

3. Welzijn

In de regio is sprake van een hoge en stijgende zorgvraag. Dit komt enerzijds door vergrijzing en anderzijds doordat in de regio een groter aandeel van de bevolking een lage sociaaleconomische score kent en er stapeling van problematiek is (armoede, laaggeletterdheid, gezondheidsachterstanden). Daarnaast is er in de regio sprake van een afname in beschikbaar en gekwalificeerd personeel in de zorg- en welzijnssector.

Bovendien staat de toegankelijkheid van voorzieningen onder druk, omdat de zorg op grotere afstand komt te liggen. Tot slot is er in het onderwijs sprake van onderprestatie van leerlingen. Basisschoolleerlingen scoren hoger dan het landelijk gemiddelde; toch eindigen zij hun schoolcarrière vaker met een lage of middelbare opleiding dan landelijk.

De aanpak kent onder meer vier thema's:

- a. De juiste hulp met minder hulpverleners; Er wordt onderzoek gedaan naar welke infrastructuur (zowel fysiek als digitaal) wenselijk is om integrale hulpverlening mogelijk te maken. Daarnaast worden in lokale projecten hulpverleners geschoold in methodieken voor doorbraakaanpakken. In de infrastructuur voor de lerende regio worden kennis en ervaringen gedeeld (cross-over innovatieomgeving).
- b. Voldoende verpleegkundig personeel; Om tot voldoende hoogopgeleid verpleegkundig personeel te komen wordt een vierjarige deeltijd hbo-verpleegkundeopleiding en een tweejarige HBO-praktijkopleiding in de regio aangeboden, worden arbeids-/ opleidingsplaatsen door de zorgaanbieders geboden, wordt een schakelprogramma voor havisten en zij-instromers ontwikkeld en wordt voor de goede OV-verbindingen gezorgd tussen de locatie van de opleiding en de

plaatsen waar veel opleidingsplaatsen zijn. Waar dit van toepassing is worden de procedures rond macrodoelmatigheid en accreditatie gevolgd.

- c. Langer zelfstandig thuis wonen; Er wordt een toekomstvisie ontwikkeld voor anderhalvelijns voorzieningen. In de infrastructuur voor de lerende regio worden kennis en ervaringen gedeeld over lopende inwonersinitiatieven (cross-over innovatieomgeving).
- d. Gelijke onderwijskansen voor kinderen; Om de jeugd zich naar haar potentie te laten ontwikkelen wordt een infrastructuur en samenwerkingscultuur ontwikkeld tussen scholen en gezinnen, tussen scholen onderling en tussen scholen en ondersteunende voorzieningen.